

บทที่ 6

บทสรุปและข้อ เสนอแนะ

1 บทสรุป

ดังได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน ๆ ถึงความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาข้อสมมุติฐาน วัตถุประสงค์ ขอบเขต วิธีการศึกษา รวมทั้งได้กล่าวถึงเรื่องเงินนอกระบบอันเป็นที่มาของปัญหาที่ทำให้รัฐบาลต้องตราพระราชกำหนดการกู้ยืม เงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนขึ้นมาบังคับใช้กับการประกอบกิจการกู้ยืม เงินจากประชาชนโดยอ้างว่าได้นำเอาชื่อของการระดมเงินนอกระบบที่เรียกว่า เล่นแชร์ เบียดหวยมาเรียกชื่อของกิจการจนเกิดความสับสนกันไปถึงพนักงานเจ้าหน้าที่และประชาชน กล่าวถึงสาระสำคัญของตัวพระราชกำหนดฯ มาตรการพิเศษในทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดฯ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ และบังคับใช้พระราชกำหนดฯ หรืออาจสรุปได้อีกนัยหนึ่งว่า

มีผู้ประกอบกิจการกู้ยืม เงินจากประชาชนโดยทั่วไปและอ้างว่าจะนำเงินดังกล่าวไปค้าขายน้ำมันโดยให้ผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงมาก ประกอบกับในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีราคาสูงขึ้นมาก รวมทั้งประชาชนบางกลุ่มที่เข้าร่วมกิจการโดยให้กู้ยืม เงินได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงจริงอย่างสม่าเสมอ จนเป็นเหตุให้มีผู้พากันหลงเชื่อ นำเงินมาให้กู้ยืมอย่างมากมาย จากคนมีเงินมากไปจนถึงผู้มีรายได้น้อย จากในเมืองสู่ชนบทขยายวงกว้างออกไปทุกที โดยไม่มีผู้ใดทราบว่ามีผู้กู้เงินเอาไปทำกิจการอย่างใดกันแน่จึงได้ผลประโยชน์มากมายมหาศาลจนสามารถนำมาจ่าย เป็นผลตอบแทนให้กับผู้ให้กู้เงิน ในที่สุดได้มีผู้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์มาวิเคราะห์กันว่ากิจการดังกล่าวนี้คงมิใช่การค้าขายอย่างธรรมดาทั่วไป น่าจะเป็นการหลอกลวงฉ้อ โกงประชาชนในลักษณะที่เรียกว่า เงินต่อเงิน หรือ เกมสปีรามีต ซึ่งกิจการดังเช่นว่านี้เคยปรากฏเกิดขึ้นมาแล้วทั้งในต่างประเทศและประเทศไทยเองในอดีต แต่กลับไม่มีผู้ใดกล้าปราบปรามจับกุม จนในที่สุดรัฐบาลเห็นว่าหากปล่อยให้กิจการ เช่นนี้ยังคงดำรงอยู่ต่อไปความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศจะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงถึงขั้นไม่สามารถเยียวยาได้ จึงตราพระราชกำหนดการกู้ยืม

เงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ออกมาบังคับใช้ โดยพระราชกำหนดฉบับนี้ มีความแปลกแตกต่างจากหลักการของการตราพระราชกำหนด คือไม่ได้ออกมาอย่างจำเป็นเร่งด่วนตามหลักการ แต่มีการนำร่างมาประกาศในหน้าหนังสือพิมพ์ให้ประชาชนทราบ จนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันในด้านต่าง ๆ รวมตลอดไปถึง เป็นข้อต่อรองของพรรคการเมือง ที่เป็นฝ่ายค้านจะลงมติไม่ไว้วางใจ เพื่อให้พระราชกำหนดฉบับนี้ผ่านสภา อันเป็นผลให้นายกรัฐมนตรีต้องยุบสภาในที่สุด แต่ในที่สุดพระราชกำหนดฉบับนี้ก็สามารถตราออกมาบังคับใช้ได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่สนใจกันอยู่มากกว่า กฎหมายฉบับนี้มี ลักษณะแตกต่างจากกฎหมายที่มีอยู่เดิมอย่างไร

วิทยานิพนธ์นี้ จึงมุ่งศึกษาถึงกลไกพิเศษทางวิธีบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในพระราชกำหนดว่า มีความจำเป็นและข้อแตกต่างอย่างไร กับกฎหมายวิธีบัญญัติที่มีอยู่เดิม คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และกฎหมายล้มละลาย ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

สาเหตุ เนื่องจากการหลอกลวงฉ้อโกงประชาชนในลักษณะของการฉ้อฉลเงินจากประชาชนโดยให้ผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงมาก โดยมีได้ประกอบกิจการค้าสิ่งใด แต่กลับนำเอาเงินที่กู้ได้จากรายเก่ามาจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้กับเจ้าของเงินที่ให้กู้รายใหม่ ทำให้ในลักษณะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปเรื่อย จนรัฐบาลเล็งเห็นว่าหากปล่อยไว้ จะเกิดความเสียหายกับเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่โต และประชาชนจำนวนมากโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย จะหากันหมดตัว หากปล่อยทิ้งไว้หรือนำเอากฎหมายที่มีอยู่ เดิมมาบังคับใช้จะทำให้เสียเวลารวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งการสอบสวน และการบังคับคดีเพื่อเรียกร้องเงินคืนในทางแพ่ง ประกอบกับผู้ประกอบกิจการมีวิธีการที่ซับซ้อนแยบยล จนทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใจผิดไปว่าเป็นกิจการที่ไม่ผิดกฎหมายหรือยังไม่มีกฎหมายหรือยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองบังคับการแสวงหาพยานหลักฐานกระทำได้ยากลำบาก รวมทั้งต้องใช้ผู้มีความรู้ทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ นอกจากนี้ผู้ประกอบกิจการยังพยายามโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองว่ามีฐานะร่ำรวยมีกิจการที่สามารถมีรายได้สูง และมีอิทธิพลในทางการเมือง ทางทหารสนับสนุนอยู่ จนเจ้าหน้าที่ไม่กล้าเข้าไปทำการจับกุมสอบสวน เป็นเหตุให้มีผู้เอาอย่างอีกหลายราย

ฉนั้น กลไกพิเศษทางวิธีบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้

(พระราชกำหนดฯ) จึงนำเอาหลักต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และกฎหมายล้มละลายที่มีอยู่เดิม โดยเอาหลักการที่
สำคัญที่มีอยู่เดิมนำมาใช้ เช่นการสอบสวน ค้น ยึดอายัด จับกุม โดยเพิ่มเติมด้วยคำราย
ละเอียดและวิธีการปฏิบัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มจำนวนผู้มีอำนาจออกหมาย
เข้าไปตรวจสอบหาหลักฐานอีกหลายฝ่ายโดยเฉพาะผู้มีความรู้ทางด้านการเงินเพิ่มเติมจาก
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานป่าไม้ และศุลกากร เพิ่มข้อสันนิษฐานการกระทำ
ความผิด รวมทั้งหน้าที่นำสืบของผู้ต้องหา เพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถปราบปรามกำจัดผู้ประกอบ
กิจการได้อย่างรวดเร็ว อันจะทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ในการ
ปราบปราม ส่วนการนำเอากฎหมายล้มละลายมาใช้ แล้วให้อำนาจพนักงานอัยการฟ้องบังคับแทน
แทนเจ้าหนี้นั้นก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ถูกหลอกลวงฉ้อโกง

บทสรุปที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การออกกฎหมายในลักษณะ เช่นนี้ขัดกับ
รัฐธรรมนูญ รวมทั้งได้ผลในการปราบปรามจับกุมจริงหรือไม่ คำตอบที่ได้รับคือไม่ขัดรัฐธรรมนูญ
ตามเหตุผลที่ได้กล่าวอ้างมาแล้ว ส่วนการปราบปรามนั้นควรถือว่าได้ผลเพราะในขณะนี้ไม่มีผู้
ประกอบกิจการในลักษณะดังกล่าวให้ปรากฏอีก

2 ข้อเสนอแนะ

2.1 การตราพระราชกำหนดออกมายังคับใช้เช่นนี้ ถือว่าเป็นการแก้ปัญหา
ที่ปลายเหตุ ต้นเหตุจริงคือผู้กระทำผิดหรือผู้ประกอบกิจการอาศัยความโลภของประชาชน เป็น
เหยื่อในการกระทำผิดและเป็นเป้าหมายของการหลอกลวง ซึ่งเป้าหมายของกลุ่มผู้ถูกหลอกลวง
ในต่างประเทศ ได้แก่ คนแก่ซึ่งได้เงินประกันสังคมจากรัฐ หรือได้เงินบำนาญ เงินตอบแทน
เมื่อครบเกษียณอายุราชการหรือออกจากงาน ออกจากงานมาแล้วเหมือนกับอยู่นอกวงการ
ไปทั่วโลกทางเศรษฐกิจที่เป็นปัจจุบัน ได้รับเงินมาจำนวนหนึ่งโดยมิได้คอกผลเพิ่มเติมก็จะหมกกับ
กับการใช้จ่ายในการดำรงชีพ เมื่อมีผู้มาชักชวนจึงนำเงินดังกล่าวไปลงทุน เพื่อหวังผลประโยชน์
ตอบแทน แต่สำหรับในประเทศไทยกลุ่มเป้าหมายของการถูกหลอกลวงกลับกลายเป็นข้าราชการ
ทั้งนี้ เป็นเพราะข้าราชการ เป็นกลุ่มที่มีรายได้พอสมควรที่จะนำเงินมาลงทุนได้หรือมีหลักทรัพย์

ตลอดจนความ เชื่อถือที่จะไปกู้ยืมมาจากสถาบันทางการเงินได้

2.2 การแก้ไข คือการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งภายในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เคยถูกหลอกลวงมาแล้ว เช่นกองทัพอากาศให้การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกำลังพลในกองทัพ เป็นต้น ส่วนเรื่องการสั่งสอนหรืออบรมความรู้ ให้ประชาชนทราบ กระทำโดยนำเอาตัวอย่าง ที่เคยเกิดในต่างประเทศหรือในประเทศ ดัง เช่นที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 รวมทั้งความเสียหายที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน มาเผยแพร่

2.3 ทาหนทางสร้างเสริมจริยธรรมให้กับผู้มีการศึกษาสูงหรืออยู่ในสังคมชั้นสูงไม่ให้เข้าร่วมกิจการ เพื่อ เป็นตัวอย่าง จนทำให้ผู้มีการศึกษาน้อยอยู่ในสังคมต่างจังหวัดมีความเห็นคล้อยตามเอาอย่างบ้าง คนที่มีความรู้อาจไม่ถูกหลอกลวงเพราะรู้ว่าการดังกล่าวเป็นกิจการอะไร และรู้ต่อไปว่าคนที่เข้าร่วมกิจการก่อนได้กำไร เพราะฉะนั้นเมื่อคนมีฐานะดีมีชื่อเสียงในสังคม เข้าร่วมกิจการดังกล่าวจึง เสมือนการ โฆษณาให้กับผู้มีการศึกษาน้อยต่อไป

2.4 การฉ้อโกงในลักษณะการกู้ยืม โดยให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูง เช่นนี้สาเหตุเกิดจากสังคมไทยวัดค่ากันด้วยวัตถุนิยม กล่าวคือใครที่มีสิ่งของใช้เครื่องประดับที่มีราคาแพงมักได้รับการยกย่อง เมื่อมีผลประโยชน์ตอบแทนให้ได้เป็นจำนวนมากอันสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นวัตถุต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้ขบวนการหลอกลวง เช่นนี้จึง เกิดขึ้นโดยอาศัยความโลภของคน ขบวนการนี้จึงไม่น่าสงสารสำหรับผู้ถูกหลอกลวง แต่ที่ต้องให้การขจัดวาง เพราะระบบเศรษฐกิจ และยอมให้ผู้ซึ่งนำมีความผิดฐาน เรียกดอกเบี้ย เกินอัตราเป็นผู้เสียหายได้ เพราะถือว่าไม่รู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด

2.5 สิ่งสมควรแก้ไข คือ ในพระราชกำหนดฯ ได้นำเอากฎหมายทางการเงิน การคลัง มาตรการทางภาษีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาพยานหลักฐาน แต่ไม่ได้ให้นำเอากฎหมายศุลกากรมาใช้ ซึ่งน่าถือว่าเป็นช่องโหว่ของกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น มีการคุมเงินในธนาคารเหมือนบริษัทก็ตาม แต่ถ้าผู้ประกอบกิจการนำเงินที่เหลือไปซื้อสิ่งของมีราคาเก็บไว้เช่น เครื่องลายคราม ภาพวาดราคาแพงเก็บไว้โดยไม่มีผู้ใดทราบราคา ต่อมา

เมื่อเกิดเรื่องขึ้น ผู้ประกอบกิจการยอมสละเงินในธนาคารแต่หน้าเอาของที่ซื้อมาดังกล่าวนี้ หลบหนีไปต่างประเทศก็สามารถทำได้ เพราะไม่มีการนำเอากฎหมายศุลกากรมาควบคุม กฎหมายที่ออกมาเป็นข้อเสนอแนะที่สมควรแก้ไข เนื่องจากสามารถป้องกันการนำเงินออกนอกประเทศ เมื่อเงินไม่ออกนอกประเทศ เศรษฐกิจของประเทศอาจยังไม่ถึงกับเสียหายมาก เพราะอย่างน้อยเงินดังกล่าวก็ยังหมุนเวียนอยู่ในประเทศ

๑. บทส่งท้าย การหลอกลวงฉ้อโกงประชาชนในลักษณะของกิจการ "เงินต่อเงิน" "จัดคิวเงิน" "งูกินหาง" เช่นนี้ เกิดความนิยมแพร่หลาย เพราะมีวิวัฒนาการมาจากการเอาชื่อของกิจการเงินนอกระบบอย่างการเล่นแชร์เปียหวย ซึ่งกฎหมายรับรอง เนื่องจากวิธีการดังกล่าวนี้เป็นการช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างพรรคพวก เพื่อนฝูงญาติพี่น้องใน เชิงอนุเคราะห์กันมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์

เมื่อมีผู้นำเอาคำว่า "แชร์น้ำมัน" มาใช้ในกิจการซึ่งอ้างว่าค้าขายน้ำมันหรือเรียกว่า "แชร์น้ำมัน" คนจึงพากันนิยม เพราะเข้าใจว่ามีวิธีการดำเนินกิจการ เช่น เกี่ยวกับการเล่นแชร์เปียหวยแล้วยังให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่าการเล่นแชร์เปียหวยอีกด้วย แต่รัฐบาลต้องห้ามการประกอบกิจการ "แชร์น้ำมัน" เพราะโดยแท้จริงแล้ว เป็นการหลอกลวงฉ้อโกงเงินจากประชาชนอีกรูปแบบหนึ่ง

ลักษณะของการกระทำผิด เช่นนี้ เมื่อมีพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ออกมาบังคับใช้แล้ว จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถปราบปรามระงับยับยั้งผู้กระทำผิดได้ยิ่ง เพราะสามารถลงโทษผู้กระทำผิดความผิดได้ครอบคลุมมากขึ้นตามนัยคำพิพากษาของศาลในภาคผนวกนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย